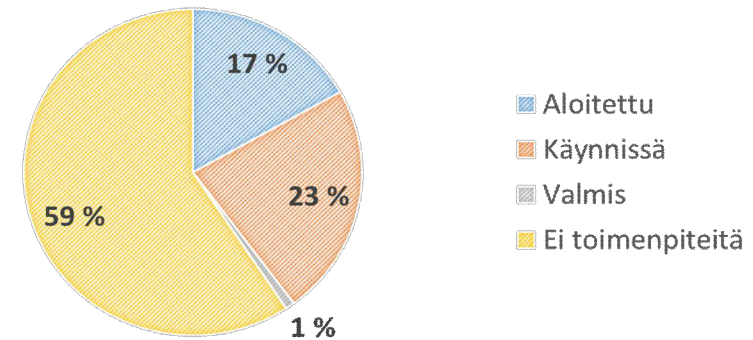

Toimenpiteiden tilanne on eriteltyä päämäärittäin välilehdillä

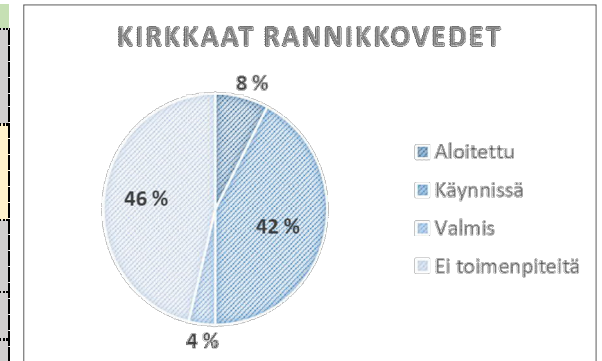
Vastuutahot Helsingissä

Helsingin Satama
KYMP RYA ylläpitopalvelut
KYMP RYA rakennuttamispalvelut
Helsingin Seudun Ympäristöpalvelut
Kaupunginkanslia tietotekniikka- ja viestintäosasto viestintä
Kaupunginkanslia ELO kv-yksikkö
Kaupunginkanslia talous- ja suunnitteluosasto aluerakentaminen
KYMP MAKKA kaupunkitila- ja maisemasuunnittelu
KYMP MAKKA asemakaavoituspalvelut
KYMP MAKKA maaomaisuuden kehittäminen ja tontit
KUVA liikunta ulkoilupalvelut
KUVA nuorisopalvelut
KASKO hallinto- ja tukipalvelut
KYMP Pelastuslaitos
KYMP PALU rakennusvalvontapalvelut
KYMP Stara ympäristöhoito YHO
KYMP PALU ympäristöpalvelut

TOIMENPITEIDEN KOKONAISTILANNE 2019

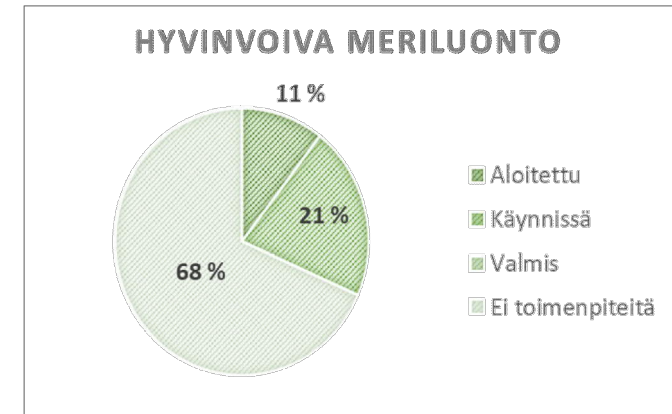
Teema	Toimenpide	Vastuutaho	Tilanne 31.12.2019
Jätevedet	Aina kun tehdään sekaviemäristä erillisviemärointiä, tutkitaan mahdollisuudet hulevesien imeyttämiseksi ja viivyttämiseksi, ja imeytetään ja viivytetään aina kun mahdollista	HSY, KYMP: MAKa, RYA rakennuttaja ja PALU ympäristöpalvelut	Ei toimenpiteitä
Jätevedet	Kehitetään suunnittelujärjestelmää siten, että sekaviemäriverkoston eriyttämisen mahdollisuudet selvitetään aina kun katualueiden auki kaivamista edellyttäviä muutoksia suunnitellaan.	KYMP: MAKa ja RYA sekä HSY	Aloitettu
Jätevedet	Selvitetään ylivuotovesien (sekavesien) luonnonmukaista hallintaa esim. suodattamisen tai kosteikon avulla ja ja pilotoidaan paikallisia ratkaisuja käsitellä niitä	KYMP: MAKa, RYA rakennuttaja, RYA ylläpito, PALU ympäristöpalvelut, HSY	Ei toimenpiteitä
Jätevedet	Sisällytetään lietetuotteet väylien viherrakentamisen hankinta-asiakirjoihin (infra-RYL)	KYMP: MAKa, RYA ja HSY	Ei toimenpiteitä
Jätevedet	Puhdistamolietetuotteiden käyttö omilla viheralueilla ja viherrakentamisessa. B) Helsinki: huomioidaan lietetuotteet väylien viherrakentamisen hankinta-asiakirjoissa (infra-RYL)	HSY	Ei toimenpiteitä
Jätevedet	Kehitetään haja-asutusalueilla kaupunkien ulkoilusaarten, ulkoilukeskusten ja liikuntapaikkojen jätevesien hallintaa saneeraamalla kohteiden jätevesijärjestelmät tai rakentamalla yhdysviemäreitä	KUVA liikunta ulkoilupalvelut, KYMP: MAKa, RYA rakennuttaja	Käynnissä
Jätevedet	Päivitetään HSY:n Itämerihaaste-toimenpideohjelma vuonna 2019 alkavalle kaudelle	HSY	Valmis
Hajakuormitus, hulevedet ja pienvedet	Selvitetään typpivalumia ja typen sidontamahdollisuuksia esim. biohiilellä, kun louhetta käytetään rakentamisessa	KYMP: RYA rakennuttaja, RYA ylläpitopalvelut ja PALU ympäristöpalvelut	Ei toimenpiteitä
Hajakuormitus, hulevedet ja pienvedet	Kehitetään ravinteiden sitomista biohiileen ja biohiilen käyttöä kasvualustoissa	KYMP: MAKa asemakaavoitus, kaupunkitila- ja maisemasuunnittelu, RYA rakennuttaja, PALU ympäristöpalvelut	Aloitettu
Hajakuormitus, hulevedet ja pienvedet	Jatketaan ravinneneutraalisuuden ja päästöjen kompensoimisen edistämistä kaupunkien toiminnoissa	KYMP, kaupunginkanslia ja HSY	Käynnissä
Hajakuormitus, hulevedet ja pienvedet	Kehitetään vihermassojen hyödyntämistä esimerkiksi biokaasuttamalla tai kuivamädätyksellä	HSY, KYMP: PALU ympäristöpalvelut ja RYA ylläpitopalvelut, yritys yhteistyö	Ei toimenpiteitä
Hajakuormitus, hulevedet ja pienvedet	Edistetään golfkenttien ympäristöjärjestelmiä sekä ympäristön ja luonnon kannalta hyviä käytäntöjä	KUVA liikunta ulkoilupalvelut	Käynnissä
Hajakuormitus, hulevedet ja pienvedet	Luonnonhoidon suunnittelussa huomioidaan vesienpuojelun kannalta tärkeät elementit (pienvedet, ojat, kosteikot)	KYMP: MAKa kaupunkitila- ja maisemasuunnittelu, RYA ylläpitopalvelut, PALU ympäristöpalvelut	Käynnissä
Hajakuormitus, hulevedet ja pienvedet	Toteutetaan purojen ja pienvesien tutkimus- ja kunnostusprojekteja sekä osavalmu-alueiden hulevesiratkaisuja	KYMP: PALU ympäristöpalvelut, MAKa asemakaavoitus, MAKa liikenne- ja katusuunnittelu, MAKa kaupunkitila- ja maisemasuunnittelu, RYA ylläpitopalvelut	Käynnissä

Hajakuormitus, hulevedet ja pienvedet	Hulevesien hallinnan pilottikohteet: yhteistyössä taloyhtiöiden ja suunnittelutoimistojen kanssa toteutetaan hankkeistamalla esimerkkikohteita kaupungin omista kiinteistöissä kuten Heka ja julkiset rakennukset	Hulevesiryhmä, Heka	Ei toimenpiteitä
Hajakuormitus, hulevedet ja pienvedet	”Hulevesien hallinta tonteilla”-ohje pidetään ajan tasalla, muutoksia tulee esim. kunnan hulevesijärjestelmän vaikutusalueen hyväksymisen myötä	KYMP PALU rakennusvalvonta	Ei toimenpiteitä
Hajakuormitus, hulevedet ja pienvedet	Tehdään tutkimusyhteistyötä Helsingin yliopiston ja Aalto-yliopiston kanssa hulevesiasioissa	Hulevesiryhmä ja KYMP PALU ympäristöpalvelut	Käynnissä
Maatalous ja viheralueiden ylläpito	Kaupunkien pelloilla edistetään rakennekalkitusta ja kipsikäsittelyä. Toteutetaan rakennekalkitusta ja kipsikäsittelyä	KYMP: RYA ylläpitopalvelut ja Stara	Käynnissä
Maatalous ja viheralueiden ylläpito	Toteutetaan suojakaistat kaikille kaupunkien omistamille pelloille, lisäksi suunnitellaan ja toteutetaan suojavyöhykkeitä, kosteikkoja, pohjapatoja jokien ja purojen varsille	KYMP: MAKA kaupunkitila- ja maisemasuunnittelu, RYA rakennuttaja, RYA ylläpitopalvelut, Stara	Käynnissä
Maatalous ja viheralueiden ylläpito	Toteutetaan edelleen vesiensuojelullisesti esimerkillistä peltoviljelyä: a) Ei käytetä teollisia fosforilannoitteita kaupungin itse viljelemillä pelloilla, b) Seurataan ravinnetaseita omilla pelloilla keskisatojen mukaan, c) Säilytetään talviaikainen kasvipeitteisyys 60 % kaupungin viljelemästä viljelypinta-alasta vuosittain	KYMP: RYA ylläpitopalvelut, Stara	Käynnissä
Maatalous ja viheralueiden ylläpito	Jatketaan vesiensuojeluvaatimusten sisällyttämistä vuokratopimuksiin	KYMP PALU	Käynnissä
Maatalous ja viheralueiden ylläpito	Vähennetään kaupunkien puisto- ja viheralueilla teollisten lannoitteiden käyttöä: käytetään vain pitkävaikutteisia ja hitaasti liukenevia lannoitteita, optimoidaan lannoitusta ja täsmälannoitetaan	KYMP RYA ylläpitopalvelut, Stara	Käynnissä
Maatalous ja viheralueiden ylläpito	Valmistellaan uusi maatalouden vesiensuojelun tutkimushanke yhdessä Helsingin yliopiston maatalous-metsätieteellisen tiedekunnan kanssa	KYMP: PALU ympäristöpalvelut ja RYA ylläpitopalvelut	Ei toimenpiteitä
Liikenne	Liikenteen typpipäästöjen vähentäminen ja liikenteen sähköistäminen: a) otetaan käyttöön sähköllä tai muilla vaihtoehtoisilla käyttövoimilla toimivia aluksia saaristoliikenteeseen ja rakennetaan latauspisteitä	Kaupunginkanslia merellinen strategia, KYMP PALU ympäristöpalvelut	Ei toimenpiteitä
Liikenne	Selvitetään vesiliikenteen, matkailuautojen ja bussien jätevedenkäsittelykäytäntöjä ja kuivakäymälämahdollisuuksia	KYMP PALU ympäristöpalvelut, KUVA liikunta ulkoilupalvelut, kanslia merellinen strategia, MAKA	Ei toimenpiteitä
Ravinteiden poisto	Edistetään ravinteiden poistoa merestä esimerkiksi jatkamalla ja laajentamalla lähikalahanke-toimintatapaa ja kokeilemalla uusia kunnostusmenetelmiä	KYMP PALU ympäristöpalvelut, hankintojen ympäristöverkosto	Ei toimenpiteitä

Päämäärä: Hyvinvoiva meriluonto

Teema	Toimenpide	Vastuutaho	Tilanne 31.12.2019
Roskaantuminen	Selvitetään mikromuovien lähteitä ja esiintymistä vesistöissä. Selvitetään tekonurmikenttien ja muiden liikuntapaikkojen aiheuttama mikromuovikuormitus ja kehitetään vaihtoehtoisia materiaaleja roskaantumista aiheuttaville rakenteille	KUVA liikunta ulkoilupalvelut ja KYMP PALU ympäristöpalvelut	Aloitettu
Roskaantuminen	Selvitetään, kehitetään ja kokeillaan esim. liikenteen aiheuttamien mikromuovipäästöjen vähentämismenetelmiä	KYMP PALU ympäristöpalvelut	Aloitettu
Roskaantuminen	Kehitetään roskaantumisen seuranta meressä	KYMP PALU ympäristöpalvelut	Ei toimenpiteitä
Roskaantuminen	Aluerakentamishankkeissa ja kaupunginosien rakentumisessa huolehditaan erityisesti rannoille ja mereen kohdistuvien melu- ja roskaantumisongelmien minimoimisesta (työmaat, louheet ym.)	Kaupunginkanslia aluerakentaminen, KYMP PALU ympäristöpalvelut	Ei toimenpiteitä
Roskaantuminen	Jatketaan selvityksiä vesistöjen ja sedimenttien mikroroskaantumisen yhteistyössä Suomen ympäristökeskuksen, yliopistojen, vesilaitosten ja vesiensuojeluyhdistysten kanssa	KYMP: kehittämisspalvelut ja PALU ympäristöpalvelut	Ei toimenpiteitä
Roskaantuminen	Kartoitetaan roskaantumisen lähteitä ja kokeillaan uusia tapoja roskaantumisen vähentämiseksi	KYMP: kehittämisspalvelut ja PALU ympäristöpalvelut	Ei toimenpiteitä
Roskaantuminen	Lumi ja roskaantuminen: Selvitetään keinoja lumen mukana tulevan roskaantumisen saamiseksi hallintaan ja vaihtoehtoisia menetelmiä lumen merikaadolle	KYMP: kehittämisspalvelut ja PALU ympäristöpalvelut	Ei toimenpiteitä
Haitalliset aineet	Kiertotalouden edistämiseksi ja ympäristön kemikalisoitumisen saamiseksi hallintaan määritetään haitalliset ns. prioriteettiaineet	a) hankintojen ympäristöverkosto ja KYMP PALU ympäristöpalvelut	Ei toimenpiteitä
Haitalliset aineet	Selvitetään haitallisten aineiden lähteitä ja huuhtoutumista vesiympäristöön sekä esiintymistä vesistöissä, esim. asuminen, teollisuus, liikenne, roskaantuminen, mikroroskat, rakentaminen	KYMP PALU ympäristöpalvelut	Ei toimenpiteitä
Haitalliset aineet	Selvitetään haitallisten aineiden huuhtoutumista ja esiintymistä vesistöissä	KYMP PALU ympäristöpalvelut	Ei toimenpiteitä
Haitalliset aineet	Järjestetään ekotukihenkilöiden täydennyskoulutuksia haitallisista aineista	KYMP PALU ympäristöpalvelut ja toimialojen ekotukivastaavat	Ei toimenpiteitä

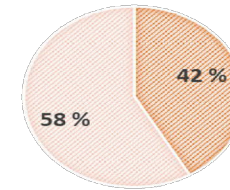

Haitalliset aineet	Kehitetään teollisuuden riskienhallintaa vesienkäytössä ja kuormittavien aineiden päästämässä viemäriverkostoon (varautuminen ja torjunta) mm. teollisuusjätevesisopimusten avulla ja kehittämällä yhteistyökäytäntöjä puhdistamoiden, teollisuuden ja ympäristöviranomaisten välillä	HSY, KYMP PALU ympäristöpalvelut	Käynnissä
Haitalliset aineet	Osallistutaan selvityshankkeisiin koskien jätevesien ja jätevesilietteiden sisältämiä haitta-aineita ja niiden vähentämismahdollisuuksista	HSY	Käynnissä
Haitalliset aineet	Kemiallisten torjunta-aineiden käyttö rikkakasvien ja tuhohyönteisten torjuntaan puisto- ja viheralueilla rajoitetaan välttämättömimpään, pyritään luonnonmukaiseen torjuntaan ja etsitään ja otetaan käyttöön hyväksi havaittuja vaihtoehtoisia menetelmiä	KYMP: RYA ylläpitopalvelut ja Stara	Käynnissä
Haitalliset aineet	Hulevesien laatu: Varmistetaan kaupungin työmaavesiohjeiden noudattaminen kaikilla työmailla mukaan lukien aluerakentamishankkeet	e) kaupunginkanslia aluerakentaminen, KYMP PALU	Ei toimenpiteitä
Haitalliset aineet	Toteutetaan uusia biosuodatuspilotteja esim. vilkkaasti liikennöidyn valtavyölyn varrelle ja seurataan niiden toimintaa	f) KYMP: MAKa; RYA rakennuttaja, RYA ylläpitopalvelut ja PALU ympäristöpalvelut	Käynnissä
Melu	Tunnistetaan ja kartoitetaan vedenalaiselle melulle herkkiä alueita ja kohteita	KYMP PALU ympäristöpalvelut	Ei toimenpiteitä
Melu	Seurataan uusinta tietoa vedenalaisesta melusta ja sen vaikutuksista: testataan vedenalaisen melun mittaamenetelmiä ja kerätään siitä tietoa suurissa vesirakentamis- ja väylähankkeissa	Helsingin Satama Oy, KYMP PALU ympäristöpalvelut	Ei toimenpiteitä
Melu	Kun vedenalainen melutilanne on selvitetty kaupunkien merialueilla, valmistellaan jatkotoimenpiteitä vedenalaisen melun vähentämiseksi	KYMP: PALU ympäristöpalvelut	Ei toimenpiteitä

Päämäärä: Puhdas ja turvallinen vesiliikenne

Teema	Toimenpide	Vastuutaho	Tilanne 31.12.2019
Satamatoiminnot ja laivaliikenne	Satamat kehittävät edelleen risteilijöiden ja muiden matkustaja-alusten jätteiden kestäväää käsittelyä ja jäteneuvontaa aluksilla	Helsingin Satama	Käynnissä
Satamatoiminnot ja laivaliikenne	Jatketaan alusjättemaksukäytäntöä (ei erillistä jätevesimaksua): kehitetään ja toteutetaan muiden ympäristöön perustuvien hinnastokannustimien käyttöönottoa	Helsingin Satama	Ei toimenpiteitä
Satamatoiminnot ja laivaliikenne	Osallistutaan aktiivisesti satamatoiminnan ja laivaliikenteen ajankohtaisten ympäristönäkökohtien kehittämiseen ennakoimalla ja vaikuttamalla tuleviin säästöksiin sekä osallistamalla verkostoihin ja kehittämishankkeisiin	Helsingin Satama	Käynnissä
Satamatoiminnot ja laivaliikenne	Hyödynnetään maasähkön käyttökokemuksia toiminnan kehittämisessä	Helsingin Satama	Ei toimenpiteitä
Satamatoiminnot ja laivaliikenne	Selvitetään mahdollisuuksia uusien jättejakeiden (mm. öljyisten jätteiden, rikkipesurien vesien ja lietteiden) paremmalle hyötykäytölle	Helsingin Satama	Ei toimenpiteitä
Öljyntorjunta-valmius	Kehitetään pienvesien poikkeustilanteiden ja öljyvahinkojen hallintaa ml. Viestintä. Tietolähteiden tuntemusta ja käyttöä pienvesien häiriötilanteiden hallinnassa tehostetaan koulutuksella ja harjoittelulla.	Pel ja KYMP: RYA ylläpitopalvelut ja PALU ympäristöpalvelut	Käynnissä
Öljyntorjunta-valmius	Helsinki: öljyntorjunnan merellistä valmiutta pidetään yllä merellisiä palveluja tuottavien toimialojen kanssa yhteisvoimin, jolloin kaupungin valmius öljyntorjuntaan on huomattavan hyvällä tasolla	Pel, KUVA: liikuntapalvelut ja nuorisopalvelut, Stara	Käynnissä
Vapaa-ajan veneily	Toteutetaan veneenpohjien pesuri molempiin kaupunkiin yhteistyössä veneseurojen ja alan yrittäjien kanssa, jotta veneiden kunnostamisen haitta-aineita ei pääse mereen ja maaperään esim. pohjamaaleista	KUVA; liikuntapalvelut	Ei toimenpiteitä
Vapaa-ajan veneily	Tuodaan esille pursiseuroja ja venekerhoja, jotka panostavat kestävyysnäkökohtiin esimerkiksi Roope-satamaohjelman mukaisesti	KUVA liikuntapalvelut ja KYMP PALU ympäristöpalvelut	Ei toimenpiteitä
Vapaa-ajan veneily	Kartoitetaan pientelakoiden haitalliset aineet maaperässä ja pohjasedimenteissa	KUVA liikuntapalvelut	Ei toimenpiteitä

**PUHDAS JA TURVALLINEN
 VESILIIKENNE**

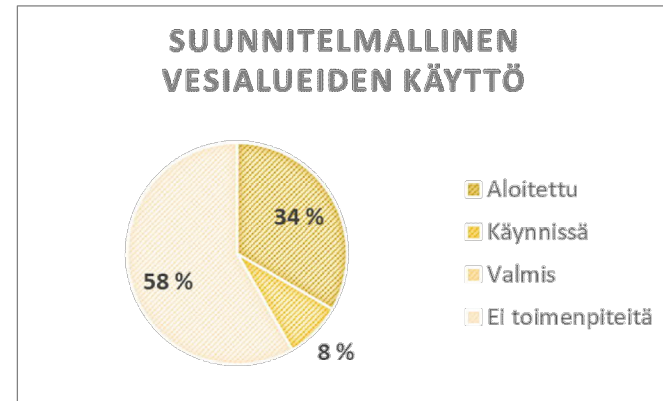

- Aloitettu
- Käynnissä
- Valmis
- Ei toimenpiteitä

Vapaa-ajan veneily	Tehdään esitys liikennevirastolle ja/tai ELY-keskuksille vesiliikenteen nopeusrajoituksista eroosion vähentämiseksi ja turvallisuuden lisäämiseksi	KUVA liikuntapalvelut	Ei toimenpiteitä
Vapaa-ajan veneily	Täydennetään pienvenesatamien septiasemaverkostoja ja huolehditaan jätevesien vastaanottolaitteistojen toimivuudesta ja ylläpidosta	KUVA liikuntapalvelut	Käynnissä

Päämäärä: Suunnitelmallinen vesialueiden käyttö

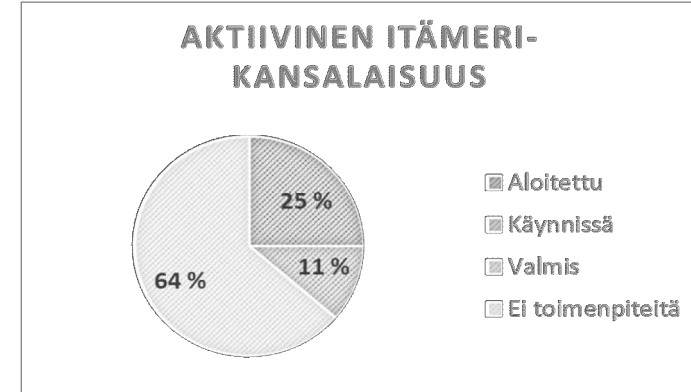
Teema	Toimenpide	Vastuutaho	Tilanne 31.12.2019
Meriluonnon ennallistaminen	Selvitetään, kuinka voidaan kokeilla uposkasvillisuuden istuttamista koealueille. Uposkasvillisuuden elvyttäminen voisi kirkastaa vettä ja sitoa sedimentin orgaanista ainesta ja ravinteita sedimenttiin, jolloin rehevöitymistä voitaisiin hillitä	KYMP: PALU ympäristöpalvelut, RYA ylläpitopalvelut, Stara	Ei toimenpiteitä
Alueiden käytön suunnittelu ja karttatyökalut	Tunnistetaan saaristokohteissa kulutuksen kestävyys ja sen pohjalta edistetään kestäväää käyttöä sekä vaalitaan luonnonrantojen resilienssiä osana ranta-alueiden käytön kehittämistä, kun ääri-ilmiot yleistyvät	KYMP: MAKA asemakaavoitus ja PALU ympäristöpalvelut	Aloitettu
Alueiden käytön suunnittelu ja karttatyökalut	Edistetään saariston omavaraisia ja hiilineutraaleja energiaratkaisuja kaupungin omissa kohteissa	KYMP: MAKA asemakaavoitus ja RYA rakennuttaja	Ei toimenpiteitä
Alueiden käytön suunnittelu ja karttatyökalut	Kartoitetaan maalla olevat mahdolliset kemikaali- ja öljyriskikohteet vesistöjen kannalta	Pel, KYMP PALU ympäristöpalvelut	Käynnissä
Alueiden käytön suunnittelu ja karttatyökalut	Tuetaan maakunnallista merialuesuunnittelua osallistamalla suunnitteluprosessiin ja tuntemalla omien merialueiden toimintojen sijoittuminen ja herkäät vedenalaiset kohteet a) Täydennetään tietoa vedenalaisista luontotyypeistä ja meriekosysteemin tilaa indikoivasta lajistosta. Tuotetaan niistä uutta paikkatietoa yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa, jotta herkäät vedenalaiset kohteet voidaan huomioida toimintojen suunnittelussa ja sijoittelussa (esim. Meritietoportaali ja VELMU-tietokanta)	KYMP PALU ympäristöpalvelut	Aloitettu
Luontoselvitykset ja luonnon tila	Resurssoidaan riittävästi vesiensuojelua palvelevien rakenteiden suunnittelu, rakentaminen ja ylläpito esim. hulevesien meyttäminen, peltojen suojavyöhykkeet ja virtavesikunnostukset)	KYMP: MAKA, RYA ylläpitopalvelut	Ei toimenpiteitä
Luontoselvitykset ja luonnon tila	Otetaan saariston ja merialueen ekologisesti arvokkaat alueet suojelun piiriin ja huomioidaan ne vesialueiden käytössä	KYMP PALU ympäristöpalvelut	Ei toimenpiteitä
Luontoselvitykset ja luonnon tila	Vaalitaan kosteikkoja ja pienvesiä täydennysrakentamisen yhteydessä	KYMP: MAKA asemakaavoitus ja MAKA kaupunkitila- ja maisemasuunnittelu, RYA rakennuttaja	Aloitettu
Luontoselvitykset ja luonnon tila	Kartoitetaan saariston pienvedet ja huomioidaan ne suunnittelussa	KYMP PALU ympäristöpalvelut	Ei toimenpiteitä

Luontoselvitykset ja luonnon tila	Kehitetään virtavesien lajistoseurantoja	KYMP PALU ympäristöpalvelut	Ei toimenpiteitä
Luontoselvitykset ja luonnon tila	Poistetaan virtavesien ja uomien vaellusesteitä ja kunnostetaan kutusoraikkoja	KYMP: MAKKA, RYA ylläpito ja PALU ympäristöpalvelut	Ei toimenpiteitä
Luontoselvitykset ja luonnon tila	Edistetään kestävä matkailua ja kestävä kalastusta	Kaupunginkanslia merellinen strategia, KUVA merelliset palvelut, Helsingin Satama	Aloitettu

Päämäärä: Aktiivinen Itämeri-kansalaisuus

Teema	Toimenpide	Vastuutaho	Tilanne 31.12.2019
Viestintä ja verkostoituminen	Vertaishaaste: pyydetään jokainen verkostokumppani haastamaan uusi organisaatio mukaan Itämerihaasteen verkostoon	KYMP PALU ympäristöpalvelut	Ei toimenpiteitä
Viestintä ja verkostoituminen	Verkostokumppaneiden aktivointi ja toimenpiteiden esittely uusilla kanavilla	KYMP PALU ympäristöpalvelut	Ei toimenpiteitä
Viestintä ja verkostoituminen	Tehdään yhteistyötä Vesistökuunnostusverkoston ja alueellisten verkostojen kanssa	KYMP PALU ympäristöpalvelut	Ei toimenpiteitä
Viestintä ja verkostoituminen	Hyödynnetään Helsingin ja Turun sisäisiä verkostoja Itämeri-työn edistämiseksi	KYMP PALU ympäristöpalvelut, ilmastoverkosto, hankintojen ympäristöverkosto, ekotukihenkilöt ym.	Aloitettu
Viestintä ja verkostoituminen	Kehitetään paikallistason Itämeri-paneelin toimintaa	KYMP PALU ympäristöpalvelut	Aloitettu
Viestintä ja verkostoituminen	Haastetaan Itämerihaasteen kumppaniverkosto päivittämään omat Itämeri-toimenpideohjelmasa ja sitoutumaan uusiin vesiensuojelutoimiin kaudelle 2019-2023 päivitetyn konseptin mukaisesti	KYMP PALU ympäristöpalvelut	Ei toimenpiteitä
Viestintä ja verkostoituminen	Jatketaan yhteistyötä alueellisten vesiensuojeluyhdistysten kanssa kutsumalla vesiensuojeluyhdistykset työvaliokunnan kokouksiin kerran vuodessa	KYMP PALU ympäristöpalvelut	Ei toimenpiteitä
Viestintä ja verkostoituminen	Valuma-alueenäkökulman varmistamiseksi omassa vesiensuojelutoiminnassa ja valuma-alueelta tulevan kuormituksen ja eroosion vähentämiseksi	KYMP PALU ympäristöpalvelut	Ei toimenpiteitä
Viestintä ja verkostoituminen	Kehitetään yhteistyössä konsepti yrityksille vapaaehtoisen vesistötyön toteuttamiselle ja rahoittamiselle	KYMP PALU ympäristöpalvelut ja kaupunginkanslia	Ei toimenpiteitä
Viestintä ja verkostoituminen	Hyödynnetään aktiivisesti tutkimushankkeiden tuloksia ja Helsingin yliopiston lahjoitusprofessori -yhteistyötä	KYMP PALU ympäristöpalvelut	Käynnissä

Yritysyhteistyö	Toteutetaan nopeita kokeiluja vesiensuojelutyössä uusien palveluiden ja innovaatioiden edistämiseksi. Resursoidaan nopeita kokeiluja vuosittain	Kaupunginkanslia merellinen strategia, KYMP PALU ympäristöpalvelut ja Forum Virium	Aloitettu
Yritysyhteistyö	Itämeri- ja vesiensuojeluyhteistyö yritysten kanssa: SMART & CLEAN -säätötoiminnan hyödyntäminen	KYMP PALU ympäristöpalvelut	Ei toimenpiteitä
Yritysyhteistyö	Merellisten yrittäjien verkostojen tapaamisissa korostetaan kestävä kehityksen merkitystä, kannustetaan yrityksiä vastuulliseen meren hyödyntämiseen esim. kevennetyn ympäristöjärjestelmän kautta ja sen esiin tuomiseen myös markkinoinnissa	Kaupunginkanslia merellinen strategia	Ei toimenpiteitä
Yritysyhteistyö	Edistetään merellisiä liiketoimintamahdollisuuksia ja jakamistaloutta kehittämällä erilaisten data-aineistojen keruuta ja niiden tarjoamista yritysten jatkokäyttöön, huomioidaan myös lisätyn todellisuuden hyödyntämismahdollisuudet	Kaupunginkanslia kaupunkitutkimus, Forum Virium	Ei toimenpiteitä
Tietoisuuden lisääminen ja ympäristökasvatus	Opastetaan kuluttajia ja toteutetaan viestintäkampanjoita: Lisätään tietoisuutta siitä, että hulevedet johdetaan vesistöihin esimerkiksi hulevesikaivoihin tehtävillä infomerkinnöillä	KYMP: PALU ympäristöpalvelut ja kaupunginkanslian viestintä; a) KYMP, RYA ylläpitopalvelut ja HSY	Ei toimenpiteitä
Tietoisuuden lisääminen ja ympäristökasvatus	Lisätään tietoisuutta venekemikaalien haitallisuudesta	KUVA liikunta ulkoilupalvelut	Aloitettu
Tietoisuuden lisääminen ja ympäristökasvatus	Lisätään asukkaiden tietämystä haitallisista aineista kemikaalikuorman vähentämiseksi	KYMP PALU ympäristöpalvelut ja HSY	Käynnissä
Tietoisuuden lisääminen ja ympäristökasvatus	Tuotetaan materiaalia ja lisätään tietoisuutta roskaantumisen ja mikroroskaantumisen haitoista ja niiden ehkäisemisestä	KYMP PALU ympäristöpalvelut ja KASKO hallinto- ja tukipalvelut	Käynnissä
Tietoisuuden lisääminen ja ympäristökasvatus	Kehitetään kaupungin ja yliopiston maatilojen ympäristökasvateemaista yhteistyötä	KYMP PALU ympäristöpalvelut	Ei toimenpiteitä
Tietoisuuden lisääminen ja ympäristökasvatus	Toteutetaan applikaatio Itämeren suojeluvinkit -vihkosen pohjalta yhteistyössä Itämeri-viestijöiden verkoston kanssa	KYMP PALU ympäristöpalvelut	Ei toimenpiteitä
Oman toiminnan kehittäminen	Kytetään merellisen taiteen biennaali Itämerihaasteeseen	HAM, kaupunginkanslia merellinen strategia ja KYMP PALU ympäristöpalvelut	Aloitettu

Tietoisuuden lisääminen ja ympäristökasvatus	Konseptoidaan Itämerihaasteen koulu yhteistyö uudelleen ja otetaan kaupunkien nuorisotoimi mukaan toteuttamaan hauskaa Itämeri-toimintaa	KYMP PALU ympäristöpalvelut, KUVA nuorisopalvelut ja KASKO hallinto- ja tukipalvelut	Aloitettu
Tietoisuuden lisääminen ja ympäristökasvatus	Kehitetään kansainvälistä Itämeri-viestintää	kaupunginkanslia viestintä ja KYMP PALU ympäristöpalvelut	Käynnissä
Tietoisuuden lisääminen ja ympäristökasvatus	Järjestetään tempauksia, rantasiivoustalkoita ja rantaretkiä osana kaupunkien jokavuotista luontoretki- ja ympäristökasvatustoimintaa yhteistyössä yhdistysten, muiden kaupunkien ja SiistiBiitsi-kampanjan kanssa. Kehitetään vapaaehtoistyön koordinoitua luomalla esimerkiksi rantakummi- tai jokitalkkari-konsepti	KYMP: RYA ylläpitopalvelut ja PALU ympäristöpalvelut	Aloitettu
Sisäiset palvelut ja prosessit, osallistaminen	Järjestetään ekotukihenkilöiden täydennyskoulutuksia vesiensuojelusta	KYMP PALU ympäristöpalvelut	Ei toimenpiteitä
Sisäiset palvelut ja prosessit, osallistaminen	Perustetaan kaupungin työntekijöiden Itämerihaaste-työn tueksi	KYMP PALU ympäristöpalvelut	Ei toimenpiteitä
Sisäiset palvelut ja prosessit, osallistaminen	Järjestetään vuosittain Helsingin ja Turun kaupunkien työntekijöille ns. Itämeri-päivä, jossa toimenpideohjelmaa ja sen toteutumisen tilannetta esitellään yhteistyössä esimerkiksi ekotukitoiminnan, tyhy-toiminnan ja ympäristöjohtamisen kanssa	KYMP PALU ympäristöpalvelut	Ei toimenpiteitä
Sisäiset palvelut ja prosessit, osallistaminen	Meren näkyväksi tekeminen ja mahdollisuuden tarjoaminen aktiivisuudelle: asukkaiden, asukasyhdistysten ja kaupunginosaseurojen sitouttaminen, osallistaminen ja innostaminen	KYMP: MAKa ja PALU ympäristöpalvelut sekä KUVA ja kaupunginkanslia	Aloitettu
Sisäiset palvelut ja prosessit, osallistaminen	Aloitteiden kerääminen kansalaistyöpajoissa tai verkkotyökalujen avulla	KYMP: HATU viestintä ja PALU ympäristöpalvelut	Ei toimenpiteitä
Sisäiset palvelut ja prosessit, osallistaminen	Yhteisölliset hankkeet	KYMP: HATU ja PALU ympäristöpalvelut	Ei toimenpiteitä
Sisäiset palvelut ja prosessit, osallistaminen	Kehitetään yhdessä kulttuuri- ja tapahtumatoimistojen kanssa vesiensuojelunäkökulmien huomioimista kaupunkien jakamissa kulttuuri- ja suurtapahtuma-avustuksissa	Helsingin Tapahtumasäätiö, KYMP PALU ympäristöpalvelut, tapahtumien ympäristöverkosto	Ei toimenpiteitä
Palvelut ja osallistaminen	Käytetään Kerrokantasi- (Helsinki) ja Palautepalvelua (Turku) aiempaa enemmän ranta- ja vesistöasioissa	KYMP: MAKa asemakaavoitus ja PALU ympäristöpalvelut	Ei toimenpiteitä

Sisäiset palvelut ja prosessit, osallistaminen	Hyödynnetään kaupunkien merensuojeluosaamista vastuullisen matkailun, virkistyskäytön, kongressivierailujen ja turismin suunnittelussa ja toteutuksessa sekä tuodaan kestävä merialueiden hyödyntäminen esiin myös markkinoinnissa	Kaupunginkanslia merellinen strategia, KUVA liikunta ulkoilupalvelut, Helsingin Satama Oy	Aloitettu
Sisäiset palvelut ja prosessit, osallistaminen	Tuotetaan keskeisiin turistikohteisiin ja suurimpien tapahtumien järjestäjille matkailijoille suunnattuja viestintämateriaaleja kaupunkien rannikkovesistä, Itämerestä ja omien valintojen vesistövaikutuksista (portaalit, reittioppaat, kohdeoppaat, järjestetyt kierrokset, palvelutarjonta)	kaupunginkanslia viestintä, KUVA, Helsingin Satama	Ei toimenpiteitä
Sisäiset palvelut ja prosessit, osallistaminen	Huolehditaan yhteyksistä kaupunginkansliaan myös merellisen strategian toimijoiden kautta ja täydennetään Itämeri-työryhmää tarpeen mukaan	KYMP PALU ympäristöpalvelut, kaupunginkanslia merellinen strategia	Aloitettu
Kansainvälinen yhteistyö	Pidetään Itämeri-näkökulma mukana kansainvälisessä toiminnassa, ystävyyskaupunkitoiminnassa, kaupunkiverkostoissa ja kahdenvälisessä yhteistyössä sekä EU-hankkeissa, ja hyödynnetään EU:n Itämeri-strategiaa kaupunkien näkyvyyden lisäämisessä ja kunnallisen näkökulman edistämässä	kaupunginkanslia ELO kv-yksikkö, KYMP PALU ympäristöpalvelut	Käynnissä
Kansainvälinen yhteistyö	Tuetaan parhaiden käytäntöjen leviämistä ja konkreettisia paikallisia vaikutuksia Itämeren kaupunkien kesken erilaisissa kaupunkiverkostoissa ja kahdenvälisessä yhteistyössä	kaupunginkanslia ELO kv-yksikkö, KYMP PALU ympäristöpalvelut	Ei toimenpiteitä
Kansainvälinen yhteistyö	Tallinnan yhteistyöpöytäkirjassa teemana puhdas Itämeri ja kiertotalouden edistäminen	kaupunginkanslia ELO kv-yksikkö	Ei toimenpiteitä
Kansainvälinen yhteistyö	Valmistellaan ja toteutetaan Itämerihaasteen kansainvälistä toimintaa hankkeiden ja strategisen yhteistyön kautta	KYMP PALU ympäristöpalvelut, kaupunginkanslia ELO kv-yksikkö	Aloitettu
Kansainvälinen yhteistyö	Selvitetään mahdollisuuksia järjestää kansainvälinen Itämeren suojeleluun liittyvä kongressi	kaupunginkanslia ELO kv-yksikkö, KYMP PALU ympäristöpalvelut	Ei toimenpiteitä
Kansainvälinen yhteistyö	Osallistutaan vuosittain EU-vaikuttajien tilaisuuksiin (esim. EU:n Itämeri-strategia) Itämeren ympäristöasioista ja esitellään Itämerihaastetta	kaupunginkanslia ELO kv-yksikkö, KYMP PALU ympäristöpalvelut	Ei toimenpiteitä
Kansainvälinen yhteistyö	Helsingin EU-toimistossa on Itämeri-asioiden yhteyshenkilö, joka pidetään ajan tasalla Itämerihaasteesta	kaupunginkanslia ELO kv-yksikkö	Ei toimenpiteitä

Kansainvälinen yhteistyö

Kehitetään kansainvälistä Itämeri-viestintää: Toteutetaan Itämeren suojelua koskeia kansainvälisten toimittajien vierailuja Suomeen, esimerkiksi venäläiset toimittajat yhteistyössä Pietarin Helsinki-keskuksen ja Turku-keskuksen kanssa

kaupunginkanslia viestintä ja KYMP PALU ympäristöpalvelut

Ei toimenpiteitä

Kansainvälinen yhteistyö

Kestävään laivaliikenteeseen ja merimatkailuun liittyvää kansainvälistä viestintää kehitetään, esim. Itämeren alueen satamien jätevesien vastaanotosta

Helsingin Satama Oy, kaupunginkanslia ja KYMP PALU ympäristöpalvelut

Ei toimenpiteitä